

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 589/2024-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 65Ek/2459/2023 z 10. júna 2024 takto

rozhodol:

- Ústavnú sťažnosť **odmieta**.
- Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e:

I.

Ústavná sťažnosť a postup ústavného súdu

- Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 2. júla 2024 domáha vyslovenia porušenia bližšie neuvedených práv a slobôd uznesením okresného súdu sp. zn. 65Ek/2459/2023 z 10. júna 2024. Navrhuje zrušiť napadnuté uznesenie okresného súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.
- Podaním z 2. októbra 2024 ústavný súd vyzval sťažovateľa na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti v lehote 30 dní od doručenia danej výzvy. Sťažovateľ neuviedol v návrhu rozhodnutia (petite), aké základné práva a slobody mali byť podľa neho porušené napadnutým uznesením okresného súdu. Zároveň ústavný súd upozornil sťažovateľa, že v konaní pred ústavným súdom musí byť právne zastúpený advokátom. Ústavný súd nie je oprávnený ustanoviť sťažovateľovi právneho zástupcu, ak o jeho ustanovenie nepožiada.
- Podaním z 21. októbra 2024 sťažovateľ ústavnému súdu oznámil, že jeho ústavná sťažnosť *«obsahuje podstatné náležitosti, ktoré v tejto výzve požadujete odstrániť a to hlavne označenie subjektu, proti ktorému návrh sleduje a to Okresný súd Banská Bystrica, rozhodnutie*

65Ek/2451/2023... Rozhodnutie je zároveň aj právoplatné a už bolo aj vykonané... Petitom je návrh na zrušenie tohoto rozhodnutia (uznesenia) a jeho vrátenie Okresnému súdu na znovuprejednanie v zmysle §45 EP (exekučného poriadku)...». Sťažovateľ požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom vzhľadom na výšku jeho dôchodku ako jediného príjmu (588,60 eur).

II.

Skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

4. Na podklade návrhu oprávneného (bytové družstvo) na vykonanie exekúcie proti sťažovateľovi ako povinnému okresný súd vydal 2. novembra 2023 poverenie na vykonanie exekúcie, a to na vymoženie pohľadávky 380,21 eur na základe vykonateľného exekučného titulu, ktorým je uznesenie Okresného súdu Košice II sp. zn. 39C/294/2016 z 29. marca 2023 v spojení s uznesením Mestského súdu Košice sp. zn. K2-39C/294/2016 z 15. júna 2023.

5. Proti upovedomeniu o začatí exekúcie sťažovateľ podal v zákonnej lehote návrh na zastavenie exekúcie, ktorý bol zamietnutý podľa § 611 ods. 3 Exekučného poriadku uznesením okresného súdu sp. zn. 65Ek/2459/2023 z 15. mája 2024 vydaným vyššou súdnou úradníčkou. Proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky sťažovateľ podal sťažnosť, ktorá bola zamietnutá napadnutým uznesením okresného súdu vydaným sudcom.

6. Sťažovateľ sa domnieva, že napadnuté rozhodnutie okresného súdu je v rozpore s právnymi princípmi a tiež je nesprávne. Vo svojej sťažnosti proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky namietal rozporné označenie oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a v exekučnom titule. V exekučnom titule je priamo uvedené, že pohľadávka (trovy právneho zastúpenia), ktorá sa vymáha v tejto exekúcii, bola určená pre advokáta, ktorý oprávneného zastupoval v civilnom konaní. Advokát zomrel v jeho priebehu, a preto odpadla pre súd, ktorý konal v civilnom konaní, povinnosť označiť daného advokáta ako prijímateľa podľa § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Sťažovateľ trvá na tom, že v tejto veci oprávnený nemôže byť prijímateľom trov právneho zastúpenia, lebo mu ani nevznikli a tiež neexistuje žiaden právny predpis alebo judikatúra, ktoré by mu to umožňovali.

7. V návrhu na vykonanie exekúcie oprávnený nedokladoval, že je právnym nástupcom advokáta, ktorému trovy právneho zastúpenia vznikli, a nedokladoval ani to, ako a aké trovy mu vznikli. Z tohto dôvodu sťažovateľ žiadal tieto nedostatky preskúmať v zmysle § 53 ods. 1 Exekučného poriadku, pričom okresný súd na tieto jeho námietky vôbec nereagoval. Oprávnený nemôže byť prijímateľom týchto trov právneho zastúpenia, keďže boli vypočítané a určené advokátovi ako fyzickej osobe, a oprávnený je právnickou osobou, ktorá by nemohla tieto finančné prostriedky uviesť do daňového priznania a ani zaúčtovať. Okresný súd sa ani s týmto rozporom nevysporiadal.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. V petite ústavnej sťažnosti sťažovateľ neoznačil, aké základné práva a slobody mali byť porušené napadnutým uznesením okresného súdu. Z obsahu jeho ústavnej sťažnosti je zrejmé, že implicitne namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

9. Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj doktrína možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vo veciach patriacich do ich právomoci. Ústavný súd predovšetkým pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) a vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

10. Ústavný súd sa oboznámil s napadnutým uznesením okresného súdu, aby v kontexte jeho obsahu vyhodnotil obsah námietok prezentovaných sťažovateľom v ústavnej sťažnosti. Zároveň ústavný súd posúdil zlučiteľnosť obsahu napadnutého uznesenia okresného súdu s limitmi čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sa namieta. Inými slovami, posudzoval ústavnú udržateľnosť napadnutého uznesenia okresného súdu.

11. Z relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu vyplýva, že dôvodom zamietnutia návrhu povinného na zastavenie exekúcie vyššou súdnou úradníčkou bola skutočnosť, že v návrhu na zastavenie exekúcie sťažovateľ nepreukázal žiadne skutočnosti, ktoré by mohli viesť k zastaveniu exekúcie podľa § 61k Exekučného poriadku. Podľa názoru sudcu sa oprávnený domáha len toho, čo mu priznáva právoplatný a vykonateľný exekučný titul. Exekučným titulom boli oprávnenému nahradené len trovy právneho zastúpenia, ktoré musel účelne vynaložiť, aby úspešne hájil svoje práva proti sťažovateľovi ako žalobcovi v civilnom konaní. Náhrada trov právneho zastúpenia v civilnom konaní bola správne prisúdená oprávnenému, a nie jeho právnenému zástupcovi, ktorý v priebehu civilného konania zomrel. V tejto súvislosti sudca poukázal na ustálenú súdnu prax (napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 122/2003 z 24. apríla 2004), v zmysle ktorej, pokiaľ je účastník konania zastúpený advokátom a bola mu prisúdená náhrada trov konania, účastník konania, ktorý bol na ich náhradu zaviazaný, je povinný ju zaplatiť na účet advokáta [§ 263 ods. 3 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)]. Dané ustanovenie však v civilnom konaní nebolo možné aplikovať, keďže v jeho priebehu právny zástupca oprávneného zomrel. Z tohto dôvodu trovy právneho zastúpenia sťažovateľ mal správne nahradiť oprávnenému, a preto nesprávne poukazuje na § 48 ods. 3 písm. e) Exekučného poriadku.

12. Ak v sťažnosti proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky sťažovateľ opätovne poukazuje na vady exekučného titulu, jeho nezákonnosť a pochybenia súdov pri jeho vydaní, v tejto súvislosti sudca konštatoval, že v rámci exekučného konania možno preskúmať len okolnosti, ktoré nastali po vzniku exekučného titulu, a nie okolnosti, ktoré existovali pred ich vznikom spočívajúce napr. v podobe riešenia otázky aplikácie príslušného procesného predpisu vo vzťahu medzi oprávneným a povinným. Exekučný súd nemá žiadnu právomoc zasahovať do právoplatných a vykonateľných súdnych rozhodnutí, resp. posudzovať činnosť súdov v základnom konaní. Exekučný súd je viazaný

exekučným titulom, nie je oprávnený posudzovať jeho vecnú správnosť, nemôže naprávať prípadné chyby a jeho nedostatky, pretože nedisponuje právomocou rušiť alebo meniť exekučný titul. Exekučný súd teda nie je príslušný skúmať správnosť exekučného titulu z pohľadu hmotného práva, nijakým spôsobom nemôže zasahovať do práva priznaného v exekučnom titule, či *ex ante* poskytnúť ochranu povinnému v rozpore s výrokom právoplatného a vykonateľného exekučného titulu.

13. Ak sťažovateľ namieta neexistenciu vzťahu s oprávneným alebo iné vady, resp. nesprávny postup súdov v základnom konaní, ide o okolnosti, ktoré nastali pred vznikom exekučného titulu a povinný ich mal možnosť namietat' v pôvodnom konaní. Návrh na zastavenie exekúcie nie je ďalším opravným prostriedkom a povinný nemôže v exekučnom konaní uplatňovať hmotnoprávne a formálnoprávne námietky, ktoré mal uplatniť v pôvodnom konaní. Vo vykonávacom konaní je totiž predmetom rozhodovania nútené uskutočnenie výkonu príslušného vykonateľného exekučného titulu. Oprávnený predložil exekučný titul, ktorým bola sťažovateľovi uložená povinnosť a ktorý nebol dosiaľ zrušený a ani zmenený. Exekučný súd musí takýto exekučný titul rešpektovať a vychádzať z neho. Spochybňovanie nároku oprávneného a postupu, ktorý viedol k vydaniu exekučnému titulu, preto nepredstavuje dôvod na zastavenie exekúcie.

14. Vyššia súdna úradníčka dala jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky. Pri posudzovaní návrhu na zastavenie exekúcie a jeho príloh neponechala bez povšimnutia žiadne relevantné skutočnosti, ktoré majú pre vec podstatný význam, a preto jej rozhodnutie spĺňa všetky požiadavky vyplývajúce z práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru vo vzťahu k odôvodneniu súdneho rozhodnutia a jeho prípadnej arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti. Sudca preto dospel k záveru, že uznesenie vyššej súdnej úradníčky je vecne správne, keďže sťažovateľ neuviedol a nepreukázal žiadne skutočnosti odôvodňujúce právny záver o zániku vymáhaného nároku, o zrušení exekučného titulu ani o skutočnostiach brániacich vymáhateľnosti exekučného titulu, pričom neexistuje ani dôvod zastavenia exekúcie podľa osobitného predpisu (§ 61k ods. 1 Exekučného poriadku).

15. Po preskúmaní napadnutého uznesenia okresného súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľa vyhodnotil ako nespôsobilú spochybnit' jeho ústavnú udržateľnosť. Ústavný súd konštatuje, že sudca jasne, zrozumiteľne a logicky vyjadril dôvody zamietnutia sťažnosti sťažovateľa vo vzťahu k uzneseniu vyššej súdnej úradníčky. Nemožno preto vysloviť, že by sudca postupoval svojvoľne alebo akýmkoľvek iným zjavne nesprávnym spôsobom vykladal, resp. aplikoval príslušné právne predpisy. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (II. ÚS 122/05). Podľa názoru ústavného súdu sa sudca takéhoto výkladu či aplikácie zákonného predpisu nedopustil. Napriek nesúhlasnému postoju sťažovateľa k obsahu napadnutého uznesenia, ktorý vyjadril aj vo svojej ústavnej sťažnosti, ústavný súd v tomto prípade nevidí priestor na zásah vo forme zrušenia napadnutého uznesenia okresného súdu. Sudca zároveň svoje rozhodnutie podporil odôvodnením, ktoré ústavný súd považuje za dostatočné. Obsah ústavnej sťažnosti je preto v zásade len polemikou s právnym záverom sudcu, ktorý sa nestotožnil s jeho argumentáciou, že bytové družstvo nie je oprávnenou osobou z exekučného titulu.

16. Ústavný súd dodáva, že z § 255 ods. 1 CSP vyplýva, že osobou oprávnenou na náhradu trov konania môže byť len strana sporu. Ustanovenie § 263 ods. 1 CSP upravuje len platobné miesto, čím sleduje ochranu záujmov advokáta tým, že je určený ako prijímateľ trov právneho zastúpenia. Inými slovami, náhrada konkrétnej výšky trov právneho zastúpenia je vždy pohľadávkou strany sporu, ktorej bola priznaná. V tomto prípade ide teda o pohľadávku oprávneného, a nie o pohľadávku advokáta, ako sa mylne domnieva sťažovateľ.

17. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

18. Z už uvedených dôvodov ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

19. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších jeho návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

20. Ústavný súd tiež dospel k záveru, že v danom prípade u sťažovateľa nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia ústavným súdom je totiž zrejmé, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 631/2017). Keďže nebol splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom zakotvený v § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovel.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. novembra 2024

Robert Šorl
predseda senátu